

Załącznik do uchwały Nr XIX/161/IV/2012
Rady Powiatu w Poznaniu
z dnia 21 czerwca 2012 r.

Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Poznańskim na lata 2012-2014

Przygotowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. DIAGNOZA SYSTEMU WSPARCIA DZIECKA I RODZINY NA TERENIE POWIATU POZNAŃSKIEGO	5
1. Stan obecny i działania w zakresie wspierania rodziny w środowisku lokalnym.....	5
2. Rodziny zastępcze.....	7
3. Opieka i wychowanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.....	10
4. Proces usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.....	13
5. Analiza ponoszonych przez powiat poznański kosztów – świadczenia dla rodzin zastępczych oraz dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2006-2010..	17
II. CELE PROGRAMU	18
III. CZAS REALIZACJI I ADRESACI PROGRAMU.....	18
IV. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ.....	19
Cel 1. Zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.....	19
Cel 2. Rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej.....	21
Cel 3. Tworzenie w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych modelu wychowawczego zbliżonego do rodzinnego.....	23
Cel 4. Inicjowanie działań niezbędnych do unormowania sytuacji życiowej rodziny naturalnej i umożliwienie powrotu dziecka.....	24
Cel 5. Wspieranie w procesie usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.....	25
V. KOORDYNACJA PROGRAMU.....	26
VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	26
VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	26

WSTĘP

Rodzina jest podstawową i niezastąpioną grupą społeczną - jedynym środowiskiem, w którym powinien odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości jej wszystkich członków, szczególnie dzieci. Jest pierwszym i najbardziej naturalnym kręgiem środowiskowym, do którego dziecko wchodzi już przez sam fakt narodzin i trwa do momentu osiągnięcia dojrzałości społecznej. Należy dać mu szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Natomiast system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

„Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Poznańskim na lata 2012-2014” zwany dalej Programem jest zgodny z ogólną koncepcją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Poznańskiego na lata 2008-2013 oraz kierunkami polityki prorodzinnej państwa jak i wypracowanymi już i obowiązującymi standardami w zakresie pomocy rodzinie i dziecku obowiązującymi w Unii Europejskiej. Podstawę prawną programu stanowi art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.)

Program zawiera diagnozę sytuacji opiekuńczej na terenie powiatu poznańskiego oraz opisuje założone do osiągnięcia cele, precyzuje działania podejmowane na rzecz realizacji założonych celów oraz wskazuje podmioty bezpośrednio odpowiedzialne za ich wdrażanie. Został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu, w oparciu o materiały i analizy własne oraz dokumenty i sprawozdania gminnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Niniejszy dokument pozwoli zaplanować działania w zakresie profilaktyki opieki nad rodziną i dzieckiem oraz działania umożliwiające rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej. Dokument ten ma również istotne znaczenie dla zapewnienia specjalistycznego wsparcia dzieciom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują w pierwszej kolejności na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych już na etapie, gdy problemy się rozpoczynają. Obecnie często pomoc przychodzi za późno, na etapie głębokiego kryzysu rodziny. Najczęściej wówczas zachodzi potrzeba zabrania dzieci z rodziny.

Należy zatem stworzyć taki system, aby nie dopuścić do tego, by dziecko musiało opuszczać naturalną rodzinę. Wymaga to skoordynowanych działań, zarówno profilaktycznych, jak i zmniejszających skutki patologii, skierowanych do rodzin, które wymagają pomocy materialnej, specjalistycznej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej) bądź socjalnej. Wiąże się z tym inny, równie istotny problem, a mianowicie niedostosowanie społeczne oraz przestępczość dzieci i młodzieży. Profilaktyka w tym zakresie obejmuje system zintegrowanych działań zapobiegającym zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka.

Bardzo ważnym elementem programu jest obszar tworzenia i wspierania rodzinnych form pieczy zastępczej. Obejmuje on propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego, poszukiwanie i szkolenie kandydatów na niespokrewnione rodziny zastępcze, a następnie pomoc usamodzielniającym się wychowankom tych rodzin. Pomoc ta dotyczy również wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze.

I. DIAGNOZA SYSTEMU WSPARCIA DZIECKA I RODZINY NA TERENIE POWIATU POZNAŃSKIEGO.

1. Stan obecny i działania w zakresie wspierania rodziny w środowisku lokalnym.

Problemy społeczne występujące w środowisku lokalnym wymagające oddziaływań profilaktycznych, a dotyczące w szczególności rodzin, dzieci i młodzieży.

Na podstawie danych z lat 2005-2010 zawartych w rocznych sprawozdaniach ośrodków pomocy społecznej powiatu poznańskiego określono liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej uwzględniając powody przyznania świadczeń. Dane prezentuje Tabela Nr 1.

Tabela nr 1

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba rodzin korzystających z pomocy (ogółem)					
Lp.	Kategoria	Lata					
		2005	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	706	934	802	754	873	914
2.	w tym: wielodzietność	183	376	334	371	338	310
3.	Bezrobocie	2213	2520	1865	1210	1467	1637
4.	Niepełnosprawność	1637	1914	1824	1736	1645	1779
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	1539	1636	1551	1254	1199	1363
6.	W tym: Rodziny niepełne	722	953	945	801	801	861
7.	Rodziny wielodzietne	548	605	531	399	331	347
8.	Przemoc w rodzinie	95	103	122	72	122	104
9.	Alkoholizm	481	517	467	408	448	461
10.	Narkomania	11	19	34	12	13	15
11.	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	4	3	0	0	2

Placówki wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym i terapeutycznym.

Wspieranie rodzin w środowisku lokalnym spoczywa głównie na gminach.

Trudna sytuacja rodzin, zwłaszcza niepełnych, wielodzietnych, dysfunkcyjnych sprawia, że w systemie pomocy społecznej istotną rolę wspierającą odgrywają placówki wsparcia dziennego, w tym specjalistyczne. Na podstawie danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej ustalono, że w powiecie poznańskim funkcjonują 72 placówki wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym i terapeutycznym, z tego 68 to świetlice socjoterapeutyczne, opiekuńczo-wychowawcze i środowiskowe, 4 to kluby młodzieżowe.

Placówki te zapewniają dziecku pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, posiłek, podejmują próby pracy z rodziną naturalną wychowanków, nawiązują kontakty z pracownikami pedagogicznymi szkół do których uczęszczają dzieci oraz pracownikami socjalnymi działającymi w środowisku rodzinnym wychowanków.

Poradnictwo specjalistyczne dla dzieci i młodzieży oraz rodzin z problemami wychowawczymi.

W ramach działalności obejmującej poradnictwo specjalistyczne dla dzieci i młodzieży oraz rodzin z problemami wychowawczymi, na obszarze powiatu poznańskiego mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w co najmniej 8 spośród 17 Ośrodków Pomocy Społecznej, w ramach których funkcjonują Punkty Konsultacyjno – Informacyjne (np. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, ds. Uzależnienia od alkoholu czy ds. Narkomanii). Pracują tam lub współpracują z OPS-ami specjaliści tacy, jak: psychologowie, terapeuci uzależnień, psychiatrzy, doradcy zawodowi, prawnicy czy asystenci rodzin.

Ponadto w obrębie powiatu poznańskiego poradnictwo specjalistyczne w sprawach rodzinnych jest świadczone przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne – 12 placówek, wśród których część stanowią filie, mające swoje siedziby w kilku gminach. W placówkach tych pomocy specjalistycznej udzielają przede wszystkim psychologowie, pedagodzy i doradcy zawodowi oraz specjaliści z zakresu logopedii.

Poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne i pedagogiczne – jest udzielane dzieciom, młodzieży oraz ich rodzicom i opiekunom również na terenach placówek oświatowych takich, jak szkoły i przedszkola.

Na terenie gminy Czerwonak funkcjonuje ponadto Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych w Owińskach, w ramach którego usługi z zakresu poradnictwa specjalistycznego świadczy m. in. Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka.

W niektórych gminach funkcjonują poradnie pracujące m. in. z rodzinami, działające na zasadach współpracy z NZOZ (np. Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnień).

Programy pomocy społecznej mające na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia, których beneficjentami są dzieci, młodzież i rodziny.

W gminach powiatu poznańskiego realizowanych było, w większości z myślą o kontynuacji, ok. 40 programów z zakresu pomocy społecznej na rzecz rodzin. Programy te obejmują w szczególności zagadnienia z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również tematy dotyczące: integracji społecznej i aktywizacji zawodowej, zwiększania kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, przeciwdziałania kryzysom związanym z niedożywieniem oraz – rozwijania współpracy z organizacjami pozarządowymi. Część z tych programów, których głównym zadaniem jest profilaktyka zaburzeń w funkcjonowaniu rodzin i wspieranie rodzin poprzez podnoszenie jakości ich życia, to programy finansowane przez administrację państwową, część natomiast jest dofinansowana ze środków Unii Europejskiej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

W ramach Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Ośrodek udziela osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, poradnictwa socjalnego lub prawnego oraz

w uzasadnionych sytuacjach schronienia do 3 miesięcy. Ośrodek dysponuje 16 miejscami całodobowego pobytu.

2. Rodziny zastępcze.

W Powiecie Poznańskim w latach 2005-2011 funkcjonowały rodziny zastępcze spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem oraz zawodowe wielodzietne i o charakterze pogotowia rodzinnego.

Porównanie liczby rodzin zastępczych - w roku sprawozdawczym - w latach 2005 – 2011 zawiera Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2

Rok Typy rodzin	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Spokrewnionych	194	204	207	198	197	196	206
Niespokrewnionych	36	45	48	50	54	62	64
Zawodowych	1	1	2	4	4	3	5
Ogółem	231	250	257	252	255	261	275

Porównanie liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w roku sprawozdawczym w latach 2005 – 2011 prezentuje Tabela Nr 3.

Tabela Nr 3

Rok Typy rodzin	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Spokrewnionych	248	249	255	246	238	238	255
Niespokrewnionych	60	69	74	70	72	85	87
Zawodowych	3	9	12	21	21	20	24
Ogółem	311	327	341	337	331	343	366

Z analizy powyższych danych wynika, iż w powiecie poznańskim zwiększa się liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci przebywających w tych rodzinach. Systematycznie wzrasta liczba rodzin niespokrewnionych (z 36 w 2005 r. do 64 w 2011 r.) oraz rodzin zawodowych (z 1 w 2005 r. do 5 w 2012 r.).

Każdego roku część dzieci przebywających w rodzinach zastępczych powraca do środowisk rodzinnych. Ruch dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2009-2011 ilustruje Tabela Nr 4.

Tabela nr 4

Rok	Powrót do rodziny naturalnej	Umieszczenie w innej rodzinie zastępczej	Rodzina adopcyjna	Umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej	Zmarłe	Inny powód	Suma
2009 r.	5	1	-	2	-	-	8
2010 r.	14	7	2	2	1	-	26
2011 r.	4	6	3	2	-	1	16
Suma	23	14	5	6	1	1	50

Przygotowanie rodzin do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Od 2004 r Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu prowadzi szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych programem „PRIDE: Rodzinna opieka zastępcza/Adopcja”. Program ten stale jest modyfikowany w celu dostosowania do potrzeb i wymogów rodzinnej opieki zastępczej w Polsce. Szkolenie jest bezpłatne dla mieszkańców powiatu poznańskiego, a jedyny koszt stanowi zakup podręcznika. Szkolenie, na którym obecność jest obowiązkowa, prowadzone jest przez wykwalifikowanych Trenerów PRIDE, sesje szkoleniowe prowadzone są raz w tygodniu w siedzibie PCPR w Poznaniu (12 sesji), czas trwania jednej sesji to minimum 3 godziny. W trakcie szkolenia, poza zajęciami warsztatowymi, kandydaci przechodzą również badania psychologiczne, których wyniki są omawiane na konsultacji psychologicznej, wypełniają zadania domowe oraz otrzymują dodatkowe materiały edukacyjne. Ponadto mają możliwość porozmawiania z trenerami na konsultacjach indywidualnych dla rodzin kandydatów w ich domu oraz w PCPR, zadawania pytań ekspertom i zawodowym rodzinom zastępczym na sesji panelowej, jak również – odbywają 10-godzinny staż w rodzinie zawodowej i/lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się na terenie powiatu poznańskiego. Po spełnieniu wszystkich wymogów przez kandydatów, zrealizowaniu przez nich wszystkich zadań oraz zgromadzeniu potrzebnych zaświadczeń rodzina uzyskuje kwalifikację na rodzinę zastępczą. Od tego momentu dana rodzina może rozpocząć starania o objęcie opieką zastępczą wybranego dziecka lub dzieci.

Dane na temat szkolenia: „PRIDE: Rodzinna opieka zastępcza/Adopcja” przeprowadzanego przez PCPR w Poznaniu, wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych na rodzinę zastępczą oraz liczby dzieci umieszczonych w przeszkolonych rodzinach zastępczych (lata 2005-2011) prezentuje Tabela Nr 5.

Tabela nr 5

Rok Kategoria	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Ogółem
Liczba rodzin przeszkolonych	13	9	9	10	9	5	8	63
Liczba wydanych zaświadczeń	8	4	7	6	4	1	3	33

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	4	9	14	12	3	2	2	46
--	---	---	----	----	---	---	---	-----------

Grupa wsparcia dla rodziców zastępczych

Od w roku 2007 w siedzibie PCPR w Poznaniu odbywają się comiesięczne spotkania grupy wsparcia dla rodziców zastępczych. Zwykle w ciągu roku jest 11 takich spotkań (ze względu na okres wakacyjny). Psycholog prowadzący spotkania jest w stałym kontakcie z uczestnikami, którzy w razie potrzeby mają możliwość dodatkowego indywidualnego konsultowania ważnych dla siebie spraw związanych z pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Informacja na temat grupy wsparcia znajduje się na stronie internetowej PCPR, ponadto o możliwości dołączenia do grona uczestników nowe rodziny zastępcze są informowane listownie oraz – w trakcie przeprowadzania wywiadów środowiskowych lub innych spotkań i podczas kontaktów telefonicznych.

Na spotkaniach omawiane są bieżące problemy i zagadnienia interesujące uczestników w oparciu o konkretne sytuacje z życia rodzin zastępczych. Ponadto osoby obecne na zajęciach otrzymują dodatkowe materiały i opracowania psychologiczno-pedagogiczne różnych kwestii wiążących się ze wskazówkami postępowania w przypadku określonych trudności wychowawczych (np. radzenia sobie z kłamstwem, uczenia samodzielności, technik dyscyplinujących odnoszących się do wzmacniania pozytywnych zachowań, wzmacniania samokontroli dziecka, reagowania na jej brak, do efektywnej komunikacji) bądź specyficznych zaburzeń w rozwoju dzieci (zaburzenia więzi – RAD, alkoholowy zespół płodowy – FAS, zespół nadpobudliwości psychoruchowej – ADHD).

Dane na temat liczby rodzin zastępczych i osób uczestniczących w spotkaniach Grupy Wsparcia dla Rodzin Zastępczych (lata 2007-2011) zawarto w Tabeli Nr 6 .

Tabela nr 6

Rok Kategoria	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin zastępczych	10	9	14	12	19
Liczba osób łącznie	17	13	20	17	26

Poradnictwo psychologiczne, interwencja i terapia

W ramach działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu psycholog na bieżąco:

- udziela wsparcia, porad psychologicznych oraz stosuje metody oddziaływań psychoterapeutycznych pomagając mieszkańcom powiatu poznańskiego, w tym – zwłaszcza klientom PCPR stanowiącym rodziny zastępcze,
- interweniuje w sytuacjach kryzysowych,

- udziela informacji odnośnie praw, możliwości oraz instytucji, do których można się zgłosić, by uzyskać odpowiednią pomoc w sytuacji, w jakiej znalazł się klient.

Działania psychologa mają charakter zarówno kontaktu telefonicznego, mailowego lub listownego jak i spotkań osobistych w siedzibie PCPR lub w domach klientów – w sytuacjach tego wymagających. Klienci zgłaszają się po pomoc listownie, mailowo lub dzwoniąc pod numer telefonu widniejący na stronie internetowej PCPR, przychodząc osobiście do PCPR albo też są kierowani do psychologa przez pracowników socjalnych.

Dane (za lata 2007-2011) dotyczące liczby konsultacji psychologicznych udzielonych przez psychologa w ramach poradnictwa, interwencji i terapii, w tym – w większości pomocy udzielanej rodzinom zastępczym – prezentuje Tabela Nr 7.

Tabela nr 7

Rok					
Kategoria	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba konsultacji telefonicznych	12	14	23	76	78
Liczba konsultacji osobistych w PCPR	25	29	26	33	52
Liczba konsultacji osobistych w domu Klienta	1	7	2	9	10
Wszystkie konsultacje ogółem	38	50	51	118	140

Dane (z lat 2005-2011) dotyczące liczby osób, w tym – w większości rodzin zastępczych, korzystających z pomocy psychologa, zawiera Tabela Nr 8.

Tabela nr 8

Rok							
Kategoria	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba osób korzystających z pomocy	36	34	25	37	34	60	89
Liczba osób w stałym kontakcie	11	7	22	22	27	27	46

Pomoc prawna

Wszystkie zainteresowane rodziny zastępcze oraz wychowankowie pieczy zastępczej z terenu powiatu poznańskiego mogą uzyskać pomoc prawną w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu.

3. Opieka i wychowanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Powiat Poznański zapewnia instytucjonalną opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie bądź częściowo jej pozbawionym w ramach placówek opiekuńczo – wychowawczych specjalizujących się w działaniach interwencyjnych oraz socjalizacyjnych.

Na terenie Powiatu Poznańskiego funkcjonują 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze:

- Dom Dziecka w Kórniku – Bninie – placówka socjalizacyjna;
- Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy – placówka wielofunkcyjna, w skład, której wchodzi: grupa interwencyjna oraz dwie grupy socjalizacyjne;
- Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu – placówka rodzinna.

Szczegółowe dane dotyczące aktualnej liczby miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Poznańskiego przedstawiono w Tabeli Nr 9.

Tabela Nr 9

Placówka	Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy		Dom Dziecka w Kórniku – Bninie	Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu
Grupa	Interwencyjna	Socjalizacyjna		
Liczba miejsc	10	10	30	8
		20		
OGÓŁEM:	30			

Placówki te zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie. W trakcie pobytu w placówce dziecko ma dostęp do kształcenia adekwatnego do jego wieku oraz możliwości rozwojowych, jak również do pomocy psychologiczno–pedagogicznej odpowiedniej do zaburzeń i odchylen rozwojowych bądź specyficznych trudności w uczeniu się.

Podczas pobytu w placówkach dziecko ma możliwość uczestnictwa w zajęciach wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych oraz zajęciach rekompensujących brak wychowania w rodzinie i przygotowujących do życia społecznego. Dzieciom niepełnosprawnym placówki zapewniają odpowiednią rehabilitację oraz specjalistyczne zajęcia. Nadto w ramach działań socjalizacyjnych placówki zapewniają dostęp do kształcenia oraz dążą do wyrównywania opóźnień rozwojowych i szkolnych. Placówki organizują dla swoich podopiecznych odpowiednie formy opieki w środowisku, m.in. poprzez grupy usamodzielniające oraz kontakt z rodzinami zaprzyjaźnionymi.

Obie placówki podkreślając istotę organizacji czasu wolnego w procesie opiekuńczo – wychowawczym dziecka oraz wychodząc naprzeciw integracji swoich podopiecznych z dziećmi i młodzieżą z pobliskich miejscowości zapewniają dostęp do boiska wielofunkcyjnego, placu zabaw oraz szerokiego wachlarza zajęć sportowych. Nadto podopieczni mają możliwość udziału w zajęciach integracyjnych, takich jak: pływanie na basenie, gra w kręgle, jazda na nartach, łyżwach oraz rowerze. W tradycję OWR w Kobylnicy wpisały się już sezonowe spływy kajakowe oraz turnieje sportowe.

Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu jest placówką opiekuńczo – wychowawczą o charakterze rodzinnym, w której podopieczni wraz z kadrami (dyrektorem, wychowawcą) mentalnie tworzą rodzinę, a jej instytucjonalny wymiar wynika jedynie z uwarunkowań prawnych.

W latach 2007 – 2011 do placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Poznańskiego skierowano łącznie 124 dzieci. Szczegółowe dane przedstawiono w Tabeli Nr 10.

Tabela Nr 10

Liczba dzieci skierowanych przez Powiat Poznański do placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Poznańskiego w latach: 2007 – 2011						
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	SUMA
Placówka						
Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy	13	13	11	16	10	63
Dom Dziecka w Kórniku – Bninie	10	14	3	16	13	56
Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu	0	0	2	3	0	5
SUMA:	23	27	16	35	23	124

W związku z brakiem wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Poznańskiego w latach 2007 – 2011 w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących poza terenem Powiatu Poznańskiego umieszczono łącznie 111 dzieci. Szczegółowe dane przedstawiono w Tabeli Nr 11.

Tabela Nr 11

Liczba dzieci skierowanych na prośbę Powiatu Poznańskiego do placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących poza terenem Powiatu Poznańskiego w latach: 2007 – 2011						
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	SUMA
Liczba dzieci	27	27	22	14	21	111

Łącznie w latach 2007 – 2011 skierowano do placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Poznańskiego oraz umieszczono na prośbę Powiatu Poznańskiego w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących poza terenem Powiatu Poznańskiego 235 dzieci.

W trakcie pobytu dziecka w placówce socjalizacyjnej prowadzone są działania mające na celu jego powrót do rodziny naturalnej bądź przeniesienie do rodzinnej formy pieczy zastępczej, takiej jak: rodzina adopcyjna, rodzina zastępcza lub placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego. W ramach działań zmierzających do powrotu dziecka do rodziny, prowadzona jest intensywna praca z rodziną dziecka celem usprawnienia jej umiejętności

opiekuńczo – wychowawczych w postaci indywidualnej terapii rodzin oraz grupy wsparcia dla rodziców. Rodzice mogą również skorzystać podczas pobytu w placówce z pokoju gościnnego.

Liczbę dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze w latach 2009-2011 ilustruje Tabela Nr 12.

Tabela Nr 12

Rok	Rodzina zastępcza	Powrót do rodziny naturalnej	Rodzina adopcyjna	Suma
2009 r.	6	3	-	9
2010 r.	8	3	-	11
2011 r.	6	6	1	13
Suma	20	12	1	33

4. Proces usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.

Wychowankowie rodzin zastępczych obejmowani są pomocą w formie pieniężnej i pracy socjalnej.

Liczbę wychowanków rodzin zastępczych objętych świadczeniami w latach 2007 – 2011 przedstawia Tabela Nr 13:

Tabela Nr 13

Rok Formy pomocy	2007	2008	2009	2010	2011
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	75	65	70	62	59
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	6	5	18	14	22
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	18	15	27	23	39
Praca socjalna	77	75	84	76	78

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych:

W latach 2007 – 2011 z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystało ogółem 39. usamodzielniających się wychowanków instytucjonalnych form opieki, w tym placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Poznańskiego oraz poza jego obrębem, a także placówek resocjalizacyjnych. Szczegółowe dane przedstawiono w Tabeli Nr 14.

Tabela Nr 14

Liczba usamodzielniających się wychowanków instytucjonalnych form opieki, które skorzystały z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie w latach: 2007 – 2011							
Rok		2007	2008	2009	2010	2011	SUMA
Placówka							
Wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie Powiatu Poznańskiego	Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy	1	0	1	0	2	4
	Dom Dziecka w Kórniku – Bninie	0	2	2	1	0	5
	Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu	0	0	0	0	0	0
Wychowankowie opuszczający placówki funkcjonujące poza terenem Powiatu Poznańskiego	placówki opiekuńczo – wychowawcze	1	5	6	3	3	18
	placówki resocjalizacyjne	4	1	0	4	3	12
SUMA:		6	8	9	8	8	39

W latach 2007 – 2011 pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki przyznano ogółem 26. usamodzielniającym się wychowankom instytucjonalnych form opieki, w tym placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Poznańskiego oraz poza jego obrębem, a także placówek resocjalizacyjnych. Szczegółowe dane przedstawiono w Tabeli Nr 15.

Tabela Nr 15

Liczba usamodzielniających się wychowanków instytucjonalnych form opieki, którym przyznano pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki w latach: 2007 – 2011							
Rok		2007	2008	2009	2010	2011	SUMA
Placówka							
Wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie Powiatu Poznańskiego	Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy	2	0	1	2	1	6
	Dom Dziecka w Kórniku – Bninie	0	3	0	0	2	5
	Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu	0	0	1	0	0	1
Wychowankowie opuszczający placówki funkcjonujące poza terenem Powiatu Poznańskiego	placówki opiekuńczo – wychowawcze	2	2	2	2	2	10
	placówki resocjalizacyjne	1	1	1	1	0	4
SUMA:		5	6	5	5	5	26

W latach 2007 – 2011 z pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej skorzystało ogółem 48. usamodzielniających się wychowanków instytucjonalnych form opieki, w tym placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Poznańskiego oraz poza jego obrębem, a także placówek resocjalizacyjnych. Szczegółowe dane przedstawiono w Tabeli Nr 16.

Tabela Nr 16

Liczba usamodzielniających się wychowanków instytucjonalnych form opieki, które skorzystały z pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej w latach: 2007 – 2011							
Rok		2007	2008	2009	2010	2011	SUMA
Placówka							
Wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie Powiatu Poznańskiego	Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy	0	0	0	3	1	4
	Dom Dziecka w Kórniku – Bninie	1	3	1	0	0	5
	Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu	0	0	1	0	1	2
Wychowankowie opuszczający placówki funkcjonujące poza terenem Powiatu Poznańskiego	placówki opiekuńczo – wychowawcze	3	5	8	5	4	25
	placówki resocjalizacyjne	2	1	2	4	3	12
SUMA:		6	9	12	12	9	48

Kierowanie do mieszkań chronionych

W ramach Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy oraz Domu Dziecka w Kórniku – Bninie funkcjonują Mieszkania Chronione, które przeznaczone są dla pełnoletnich usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzin zastępczych z terenu Powiatu Poznańskiego, nie dysponujących własnym mieszkaniem lub pozbawionym możliwości powrotu do rodziny, a wskazujących w planie usamodzielnienia Powiat Poznański jako miejsce osiedlenia. Łączna liczba miejsc w mieszkaniach chronionych, jaką obecnie dysponuje Powiat Poznański wynosi 10.

W ramach Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy funkcjonują 3 mieszkania chronione, w tym: 2 mieszkania chronione 1 – osobowe oraz 1 mieszkanie chronione 2 – osobowe. Liczba miejsc ogółem wynosi 4.

W ramach Domu Dziecka w Kórniku – Bninie funkcjonują 2 mieszkania chronione 3 – osobowe. Liczba miejsc ogółem wynosi 6.

Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych funkcjonujących w ramach Ośrodka Wspomagania Rodziny w Kobylnicy i Domu Dziecka w Kórniku – Bninie w 2011 roku określała Uchwała Nr XV/121/III/2008 Rady Powiatu Poznańskiego z dnia 30 stycznia 2008 r.

W latach 2007 – 2011 w Mieszkaniach Chronionych funkcjonujących na terenie Powiatu Poznańskiego przebywało ogółem 31. osób. Szczegółowe dane przedstawia Tabela Nr 17.

Tabela Nr 17

Liczba osób przebywających w Mieszkaniach Chronionych w latach: 2007 – 2011						
Rok Placówka	2007	2008	2009	2010	2011	SUMA
Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy	3	5	3	4	4	19
Dom Dziecka w Kórniku – Bninie	nie dotyczy*	1	2	4	5	12
Liczba osób ogółem	3	6	5	8	9	31

* - w Domu Dziecka w Kórniku – Bninie mieszkania chronione funkcjonują od 2008 roku.

Działania prowadzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.

Od 2008 roku PCPR realizuje projekt systemowy p.t. „Pokonać wykluczenie. Wszechstronna aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu poznańskiego” współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jedną z grup beneficjentów stanowią osoby usamodzielniane – wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Młodzież objęta jest następującymi działaniami:

1. Kurs Umiejętności Społecznych, który obejmuje takie zagadnienia jak: podstawy teoretyczne komunikacji interpersonalnej oraz warsztaty mające na celu wsparcie teorii praktyką, elementy zachowań asertywnych itp.,
2. Kurs Aktywnego Poszukiwania Pracy, który obejmuje takie zagadnienia jak: przygotowanie życiorysu (warsztaty), list motywacyjny zasady konstrukcji i znaczenie w procesie rekrutacji, zasady prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych, rozmowy z pracodawcą (warsztaty) itp.,
3. indywidualną sesję doradczą z psychologiem mającą na celu ocenę szans na usamodzielnienie, wyznaczenie kierunków indywidualnej pracy, identyfikację zasobów beneficjenta,
4. indywidualną sesję doradczą z doradcą zawodowym, która ma na celu ocenę predyspozycji zawodowych oraz określenie ścieżki kariery zawodowej beneficjenta,
5. identyfikację zasobów oraz wytypowanie właściwego szkolenia zawodowego,
6. sfinansowanie szkoleń zawodowych.

Łącznie w latach 2008-2011 z tej formy pomocy skorzystało 139 wychowanków. Zestawienie liczby osób usamodzielnianych objętych działaniami w latach 2008-2011 prezentuje tabela Nr 18.

Tabela Nr 18

Rok	2008	2009	2010	2011	Suma
Liczba beneficjentów	31	32	40	36	139

Zarówno kursy jak i sesje doradcze oraz poradnictwo prawne zostały przeprowadzone przez wysokiej klasy specjalistów, których wiedza teoretyczna poparta była dużym doświadczeniem zawodowym.

Liczby kursów, w których uczestniczyli beneficjanci projektu prezentuje tabela Nr 19..

Tabela Nr 19

Rok	2008	2009	2010	2011	Suma
Liczba kursów	36	39	44	82	201

Największym zainteresowaniem wychowanków cieszą się kursy prawa jazdy kat. B, kosmetyczne, komputerowe (grafika), operatorów wózków widłowych, barmański, kelnerski, florystyczny, administracyjny. Porównanie liczby kursów z liczbą beneficjentów wskazuje, że część osób usamodzielnianych zdobywa nowe kwalifikacje na więcej niż jednym kursie.

5. Analiza ponoszonych przez powiat poznański kosztów – świadczenia dla rodzin zastępczych oraz dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2006-2010.

Tabela Nr 20

Forma świadczenia	Lata					Suma za lata 2006-2010
	2010	2009	2008	2007	2006	
Świadczenia dla pełnoletnich wychowanków placówek op.-wychow.	103 293,82	116 993,34	101 837,73	84 498,90	104 716,50	511 340,29
Świadczenia dla rodzin zastępczych i ich pełnoletnich wychowanków	2 840 894,77	2 896 772,32	2 815 237,90	2 923 580,52	2 748 773,50	14 225 259,01
Wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych	86 799,96	109 492,56	75 103,20	30 092,58	27 232,80	328 721,10
Składki na ubezpieczenie społeczne	13 271,75	16 781,52	11 638,73	5 352,53	4 887,81	51 932,34
Składki na fundusz pracy	2 126,58	2 682,56	1 840,03	737,26	667,20	8 053,63

Suma	3 046386,88	3 142722,30	3 005657,59	3 044261,79	2 886277,81	15 125306,37
------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------

II. CELE PROGRAMU

Aby Program przyniósł pożądane efekty i był zgodny z założonymi kierunkami należy podjąć następujące działania:

1. Zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.
2. Rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Tworzenie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych modelu wychowawczego zbliżonego do rodzinnego.
4. Inicjowanie działań niezbędnych do unormowania sytuacji życiowej rodziny naturalnej i umożliwienie powrotu dziecka.
5. Wspieranie w procesie usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

III. CZAS REALIZACJI I ADRESACI PROGRAMU

Program obejmuje lata 2012 – 2014. Odbiorcami programu będą rodziny i dzieci zamieszkujące w powiecie poznańskim, w tym:

1. Rodzin, które wymagają pomocy nie tylko materialnej, ale głównie socjalnej oraz specjalistycznej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej).
2. Rodziny, w których występuje problem przemocy, uzależnień, trudności w funkcjonowaniu psychospołecznym oraz rodziny przechodzące kryzysy rozwojowe.
3. Dzieci i młodzież z rodzin z „grupy ryzyka” (w tym: zagrożenia zaburzeniami funkcjonowania psychospołecznego, rozwojowego i edukacyjnego).
4. Dzieci i młodzież zagrożona demoralizacją.
5. Dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
6. Rodziny zastępcze.
7. Usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych i innych.

IV.HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

Cel 1. Zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej

Zadanie	Działanie	Realizator	Termin realizacji
1. Tworzenie struktur i podejmowanie działań mających na celu wsparcie rodzin naturalnych w wypełnianiu ich funkcji rodzicielskich	1. Prowadzenie efektywnej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej w kierunku przywracania rodzinom zdolności do wypełniania swojej funkcji.	OPS	2012-2014
	2. Powołanie asystenta do pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.	Gmina	2012-2014
	3. Tworzenie zespołów ds. asysty rodzinnej.	Gmina	2012-2014
	4. Organizowanie konsultacji i poradnictwa rodzinnego.	OPS	2012-2014
	5. Obejmowanie rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocą rodziny wspierającej.	OPS	2012-2014
	6. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	OPS	2012-2014
	7.Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Gmina/Powiat	2012-2014
	8.Prowadzenie terapii dla ofiar przemocy w rodzinie i udzielanie schronienia w sytuacjach kryzysowych.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2012-2014
	9. Wspieranie programów profilaktyki uzależnień realizowanych w środowisku lokalnym w ramach profilaktyki przeciwalkoholowej.	Gmina	2012-2014
	10. Aktywizacja zawodowa rodziców.	OPS/PUP	2012-2014
	11. Włączanie do pracy z rodziną wolontariuszy w zakresie pomocy w nauce	OPS	2012-2014

	i organizacji czasu wolnego dzieci.		
	12. Włączenie organizacji pozarządowych do realizacji działań na rzecz wspierania rodziny.	OPS	2012-2014
2. Wsparcie rodzin wychowujących dzieci i młodzież niepełnosprawną	1. Poradnictwo specjalistyczne	OPS/PCPR/organizacje pozarządowe	2012-2014
	2. Informowanie przysługujących świadczeniach na rzecz dzieci niepełnosprawnych.	OPS/PCPR/organizacje pozarządowe	2012-2014
	3. Uczestnictwo młodzieży niepełnosprawnej w Warsztatach Terapii Zajęciowej, poszerzanie oferty WTZ.	PCPR/WTZ/organizacje pozarządowe	2012-2014
	4. Udział dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w turnusach rehabilitacyjnych, imprezach integracyjnych.	PCPR/WTZ/organizacje pozarządowe	2012-2014
2. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	1. Zapewnienie funkcjonowania w każdej gminie placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie: a) opiekuńczej – zapewniającej opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, b) specjalistycznej – realizującej indywidualne programy korekcyjne.	Gmina	2012-2014
	2. Organizowanie współpracy na rzecz dziecka i rodziny szkół podstawowych i gimnazjalnych z placówkami wsparcia dziennego.	OPS	2012-2014
3. Ponoszenie wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	1. Ponoszenie wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej: a) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, b) 30% w drugim roku pobytu, c) 50% w trzecim roku i następnych latach.	Gmina	2012-2014

Cel. 2. Rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej

Zadanie	Działanie	Realizator	Termin realizacji
1. Tworzenie warunków do powstania i działania rodzinnej pieczy zastępczej	1. Zatrudnienie koordynatorów pieczy zastępczej, których zadaniem jest objęcie wsparciem rodzin zastępczych	PCPR	2012-2014
	2. Ciągłe prowadzenie kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze.	PCPR	2012-2014
	3. Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze i do prowadzenia rodzinnych domów dziecka.	PCPR	2012-2014
	4. Określenie corocznego limitu wzrostu liczby rodzin zastępczych zawodowych, w tym pełniących funkcje pogotowia rodzinnego i specjalistycznych: 2012r – 2 rodziny, 2013r – 3 rodziny, 2014r – 3 rodziny.	Powiat	2012-2014
	5. Zawieranie umów na pełnienie funkcji zawodowych rodzin zastępczych.	PCPR	2012-2014
	6. Zawieranie umów na pełnienie funkcji rodzinnego domu dziecka.	PCPR	2012-2014
	7. Prowadzenie rejestrów danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej i rodzinnego domu dziecka i przekazywanie ich do właściwego sądu.	PCPR	2012-2014
	8. Przygotowywanie rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka na przyjęcie dziecka.	PCPR	2012-2014
2. Objęcie pomocą w szczególności psychologiczno-pedagogiczną rodzin	1. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka.	PCPR	2012-2014

zastępczych i dzieci w nich umieszczonych	2. Organizowanie poradnictwa specjalistycznego, rodzinnego w celu zachowania i wzmocnienia ich kompetencji oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.	PCPR	2012-2014
	3. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w ramach grup wsparcia i rodzin pomocowych.	PCPR	2012-2014
	4. Organizowanie zajęć terapeutycznych dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	PCPR	2012-2014
	5. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka mających trudności z określoną grupą problemów wychowawczych.	PCPR/MPiPS w ramach dotacji celowych	2012-2014
	6. Zapewnienie priorytetowego dostępu rodzin zastępczych do usług poradni psychologiczno-pedagogicznych i jednostek specjalistycznego poradnictwa na terenie powiatu.	Wydział Edukacji Starostwo Powiatowe	2012-2014
3. Wsparcie wolontaryjne rodzin zastępczych w wypełnianiu ich funkcji.	1. Pomoc w odrabianiu lekcji	PCPR/Centrum Wolontariatu	2012-2014
	2. Pomoc w organizowaniu czasu wolnego.	PCPR/Centrum Wolontariatu	2012-2014
4. Szkolenie specjalistyczne w zakresie wsparcia i współpracy z rodziną.	1. Organizowanie specjalistycznych szkoleń dla pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.	PCPR	2012-2014
	2. Superwizja dla pracowników współpracujących z rodzinami zastępczymi.	PCPR	2012-2014
5. Wspieranie materialne rodzin zastępczych	1. Udzielanie świadczeń na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.	PCPR	2012-2014
	2. Dodatkowe wsparcie materialne rodzin zastępczych: a) udział w bezpłatnych koloniach, b) zakup komputerów, programów edukacyjnych, książek.	PCPR/MPiPS w ramach dotacji celowych	2012-2014

	2. Zawieranie porozumień z innymi powiatami w zakresie ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	PCPR ZD	2012-2014
--	---	------------	-----------

Cel. 3. Tworzenie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych modelu wychowawczego zbliżonego do rodzinnego

Zadanie	Działanie	Realizator	Termin realizacji
1. Doskonalenie systemu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	1. Wzmoczona praca zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka działających w placówkach	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2012-2014
	2. Intensywna praca pracowników placówki z wychowankami w zakresie edukacji szkolnej i kształtowania właściwych zachowań	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2012-2014
	3. Intensywna praca placówki z rodzinami naturalnymi, asystentami rodziny i organizatorem pieczy w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2012-2014
	4. Organizowanie cyklicznych imprez integracyjnych dla wychowanków placówek i ich rodziców.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2012-2014
	5. Pozyskiwanie rodzin zaprzyjaźnionych i zastępczych dla wychowanków.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2012-2014
	6. Wspieranie usamodzielniających się wychowanków w tworzeniu programu usamodzielnienia, właściwych form integracji ze środowiskiem.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2012-2014
2. Osiąganie standardów określonych ustawowo	1. Zmniejszanie liczby miejsc w placówkach w celu osiągnięcia wymaganych standardów	Placówki/PCPR	2012-2014
	2. Kierowanie do placówek dzieci w wieku określonym ustawowo.	PCPR	2012-2014

3. Współpraca z PCPR na terenie innych powiatów	1. Uzgadnianie możliwości przyjęcia dziecka do placówki poza terenem powiatu.	PCPR	2012-2014
	2. Zawieranie porozumień z innymi powiatami w zakresie ponoszenia kosztów pobytu dzieci w placówkach.	PCPR ZD	2012-2014

Cel. 4. Inicjowanie działań niezbędnych do unormowania sytuacji życiowej rodziny naturalnej i umożliwienie powrotu dziecka

Zadanie	Działanie	Realizator	Termin realizacji
1. Przygotowanie rodziny naturalnej do powrotu dziecka z pieczy zastępczej.	1. Opracowanie i wdrażanie z członkami rodziny i koordynatorem planu pracy z rodziną skoordynowanego z planem pomocy dziecku przebywającego w pieczy zastępczej.	Asystent rodziny	2012-2014
	2. Prowadzenie działań edukacyjno- terapeutycznych z rodzicami dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	Asystent rodziny	2012-2014
	3. Organizowanie zajęć grupowych w celu kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.	Asystent rodziny	2012-2014
2. Wspieranie rodziny naturalnej, do której powróciło dziecko z pieczy zastępczej	1. Podejmowanie działań terapeutyczno- edukacyjnych.	OPS	2012-2014
	2. Prowadzenie konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.	OPS	2012-2014
	3. Monitorowanie funkcjonowania rodziny.	OPS	2012-2014

Cel. 5. Wsparcie w procesie usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

Zadanie	Działanie	Realizator	Termin realizacji
1. Tworzenie sprawnego systemu usamodzielniania	1. Wsparcie wychowanków procesie ich usamodzielnienia	PCPR/placówki opiekuńczo-wychowawcze	2012-2014
	2. Udzielanie pomocy pieniężnej zgodnie z obowiązującym prawem na: a) kontynuację nauki b) usamodzielnienie c) zagospodarowanie .	PCPR	2012-2014
	3. Udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, poprzez: a) zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym, b) dofinansowanie kosztów wynajmu lokalu mieszkalnego, c) wsparcie działań wychowanka w pozyskaniu lokalu z zasobów gminnych.	PCPR/placówki opiekuńczo-wychowawcze/Gmina	2012-2014
	4. Organizowanie grup wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków.	PCPR/placówki opiekuńczo-wychowawcze	2012-2014
	5. Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej w poszukiwaniu zatrudnienia.	PCPR/PUP	2012-2014
	6. Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na aktywizację społeczno-zawodową w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: a) finasowanie szkoleń zawodowych, b) poradnictwo (psycholog, doradca zawodowy), c) kursy aktywnego poszukiwania pracy, d) kursy umiejętności społecznych.	PCPR	2012

V. KOORDYNACJA PROGRAMU

Realizatorem Programu jest samorząd Powiatu Poznańskiego, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu, pełniące rolę Koordynatora Programu. Zadania Koordynatora Programu obejmują:

- a) nadzór nad realizacją Programu,
- b) pozyskiwanie partnerów w realizacji Programu,
- c) promocję Programu,
- d) zarządzanie Programem,
- e) monitoring i ewaluację realizacji całego programu.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze i najpełniejsze wykonywanie założonych zadań. Szczególne znaczenie ma tutaj zaangażowanie środków pochodzących z różnych źródeł:

1. Budżetu samorządu powiatowego i samorządu gminy.
2. Środki Unii Europejskiej.
3. Innych funduszy i programów oraz innych źródeł.

Trudno podać kwoty środków finansowych związanych z realizacją programu, ponieważ są one ze wszystkich źródeł przyznawane corocznie i w różnej wysokości. Planowanie wydatków na poszczególne działania może być dokonywane rokrocznie, po uzyskaniu informacji o wielkości środków przyznanych na dany rok.

VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Ocena poszczególnych działań realizowanych w ramach celów będzie dokonywana corocznie, co pozwoli na bieżące śledzenie stopnia ich wykonania oraz wprowadzenie ewentualnych korekt lub zmian. Ocena Programu, która zostanie przeprowadzona po zakończeniu jego realizacji, pozwoli określić wszystkie uzyskane efekty oraz wskazać czynniki, które ułatwiały bądź utrudniały jego realizację. Pomocne w końcowej ocenie realizacji programu będzie ustalenie stopnia realizacji zakładanych efektów.

Ewaluacja Programu będzie przebiegała poprzez zbieranie, analizę porównawczą na przestrzeni kolejnych lat i interpretację danych.

Wskaźnikami osiągnięcia celu pierwszego będzie:

- liczba wydanych w danym roku orzeczeń sądowych o umieszczeniu dzieci w instytucjonalnej oraz rodzinnej pieczy zastępczej oraz innych placówkach opieki całkowitej,
- liczba dzieci umieszczonych w zastępczych formach opieki,
- liczba placówek wsparcia dziennego oraz liczba dzieci objęta ich wsparciem.

Wskaźnikami osiągnięcia celu drugiego będzie:

- liczba kandydatów zainteresowanych pełnieniem funkcji opiekunów zastępczych w ramach różnych form rodzinnej pieczy zastępczej – deklarujących udział w stosownym szkoleniu oraz liczba kandydatów, którzy uzyskali kwalifikację na rodzinę zastępczą,
- liczba nowoutworzonych form rodzinnej pieczy zastępczej w danym roku,
- liczba dzieci umieszczonych w różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej,
- liczba zawartych umów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej,
- liczba osób pełniących funkcję opiekunów zastępczych uczestniczących w grupach wsparcia,
- liczba osób pełniących funkcję rodziców zastępczych, korzystających ze specjalistycznego poradnictwa,
- liczba rodzin zastępczych oraz innych form rodzinnej pieczy zastępczej korzystających ze wsparcia wolontaryjnego,
- liczba szkoleń oraz form wsparcia zorganizowanych dla kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Wskaźnikami osiągnięcia celu trzeciego będzie:

- liczba dzieci, które powróciły do rodzin naturalnych i liczba dzieci przeniesionych z instytucjonalnej do rodzinnej pieczy zastępczej,
- postępy edukacyjne dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wskaźnikami osiągnięcia celu czwartego będzie:

- liczba rodzin naturalnych, do których powróciły dzieci z różnych form pieczy zastępczej,

Wskaźnikami osiągnięcia celu piątego będzie:

- liczba usamodzielnianych wychowanków kontynuujących naukę,
- liczba usamodzielnianych wychowanków wychodzących z systemu pomocy społecznej.